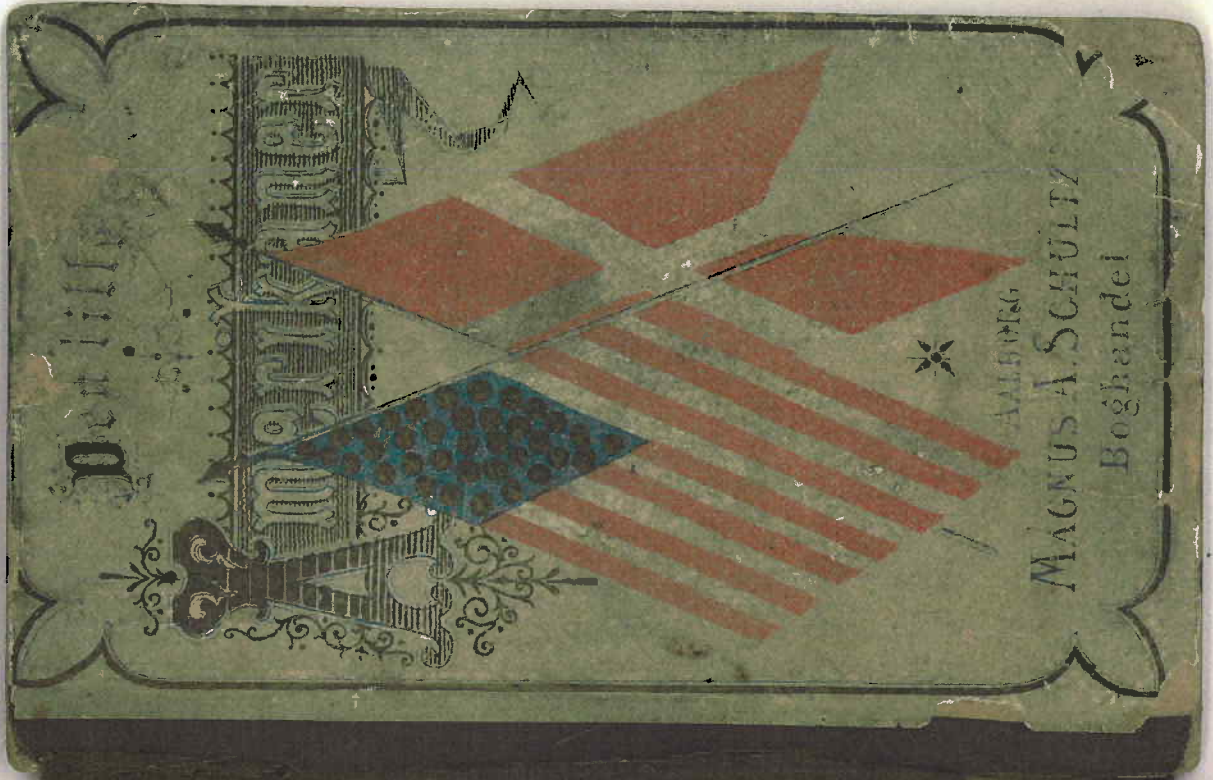
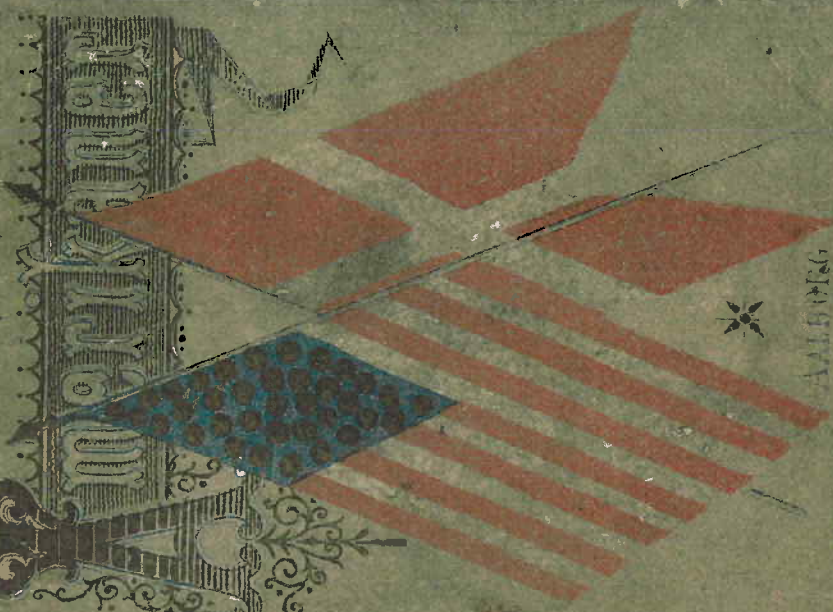


Deville



ALBING



MAGNUS A. SCHULTZ
Boghandel



The little American.

Den lille Amerikaner.

En letfattelig og paalidelig Vejleder

for Udbandere og Andre, som i kort Tid vilse lære at forstaa og at gjore sig forstaaelige

i det engelske Sprog.

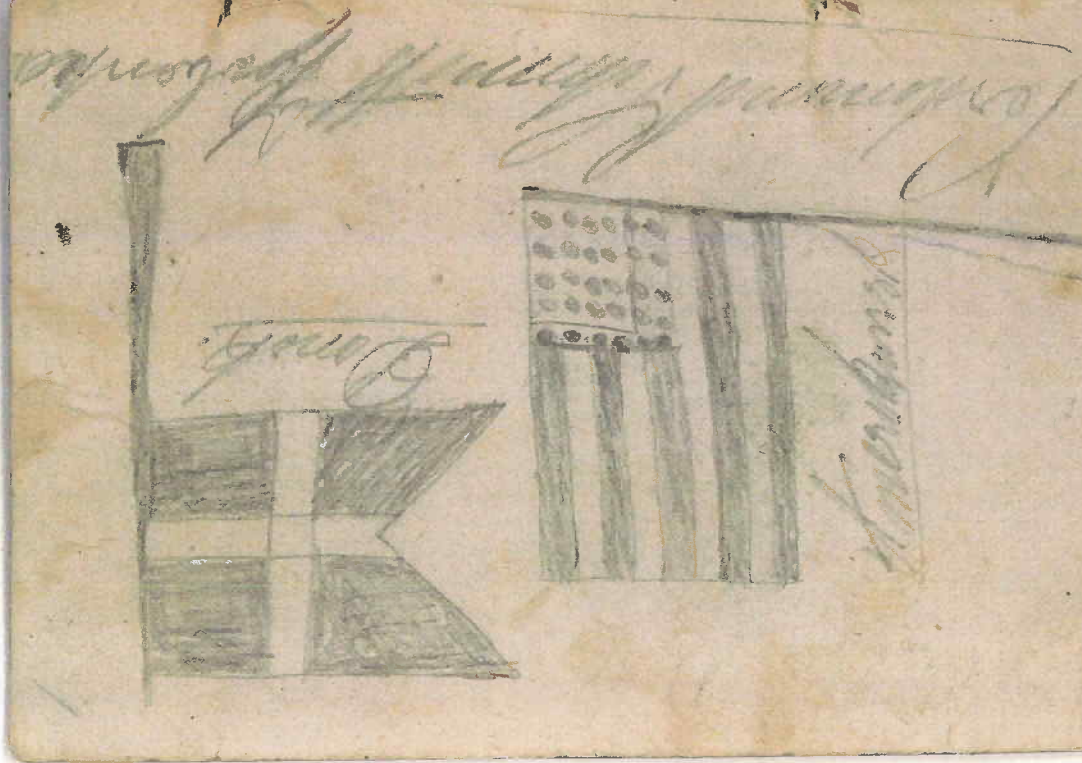
Sjette fuldstændigt omarbejdede Udgave.

Aalborg.

Magnus H. Schults's Forlag.
Det Bøsticke Bogtrykkeri.

1878.

12 247-266.
12 255-274.



Første Afsnit.

Om Udtalen.

Det engelske Sprog har 26 Bogstaver, nemlig:	Udtale.
Engl. Bogst.	Udtale.
A. a.	æh.
B. b.	bih.
C. c.	sh.
D. d.	dih.
E. e.	ih.
F. f.	eff.
G. g.	gih.
H. h.	eh.
I. i.	ih.
J. j.	ah.
K. k.	keh.
L. l.	ell.
M. m.	em.
	z.

Disse Bogstaver ere dog langt fra tilstrækkelige til at udtrykke alle de Lyde, som forekomme i Engelsk; de fleste af dem have efter Forskellighederne forskellige Lyde, ligesom flere Lyde udtrykkes ved at læse flere Bogstaver sammen.

A har fire forskellige Lyde: 1) som æ i Regelen naar det udtales langt og Stavelsen ender paa stumt e (herom sies); 2) som mere, state, label, tapet, udtales: mæhr itæht læhbel, tæpper; 3) som dansk a foran lf, lm, lves og th, samt foran eet r, f, Gr. call, calm, halvtes, fæther, farm, ndr.; 4) som hahm hahfs faher, fahrm; 5) som det danske aa, dog udtalt mere aabent, naar det staar foran ld, lk, ll og efter w, naar Stavelsen ender paa stumt e, f. Gr. bald, walls, fall, war, ndr.; 6) som uahf, fahf, wuahf.

Den fjerde Lyd er det danske a med nogen æ Lyd (denne Lyd vil i det følgende blive betegnet ved a). f. Gr. pan, glass, carry, ndr.; pahm, glahs, færti. E lyder i) som i i fæid, naar det er langt og betonet, f. Gr. mere, secretion, ndr.; mihr sitrissen; 2) som det danske e eller e i Den, naar det staar foran en Konsonant, som slutter Stavelsen, f. Gr. hen, met, ndr.; hænn, mett. Stumt eller lydloft er e, naar det staar i Enden af et Ord's sidste Stavelse, f. Gr. since, came, time, ndr.; tingns, fæhm, fahm. E har foran et r stundom Lyden af et kort v f. Gr. her, kernel, ndr.; hør, færncl.

I udtales i) som at naar det er langt og betonet, og Stavelsen ender paa stumt e, eller sedsantigt foran Konsonanterne gh, gn, ld, mb, nd, nt og sle, f. Gr. fine, tible og sigh, sign, wild, elimb, mind, pint og isle, ndr.; fahm, taittel og fah, fahm, upaid, fahm, maind, paint, aih; 2) lyder det som det danske i i Spli,

naar det naar foran en Konjunkt, som slutter Stabelfen, f. Er. pin, him, kill, little, not.: pin, him, till, little. Naar et r følger umiddelbart efter h, lyder det næsten som et aabent o, f. Er. Sir, first, not.: Ser, first.

u. udtales i) som o i Ordet god, i Beggeften naar det er langt og Stabelfen ender paa stumt e, eller naar det naar i Enden af en regel, f. Er. globe, bone, over, no, not.: globe, bone, o b e t, no h; 2) som det danske u i Gud, sigedes naar det er langt og Stabelfen ender paa stumt e eller naar det naar i Enden af en Stabelfen, f. Er. lose, move, do, not.: lose, move, du h; 3) har det Stabelfen af dansk aa eller tort o, naar en skarp eller dobbelt Konjunkt slutter Stabelfen, f. Er. not, got, block, not.: naat, gaat, blaak. Endelig kan det undertiden have Lyden af dansk aa med nogen o Lyd (denne Lyd vil i det følgende blive betegnet ved o) f. Er. love, done, not.: lobb, donn.

u. udtales i) som juh, i Beggeften naar det er langt og Stabelfen ender paa stumt e, f. Er. mate, dispute, not.: mate, dispute, di p ju h; 2) som dansk rule, danks, not.: ruht, du h; 3) som dansk u i kul, naar det naar foran ll, f. Er. full, hull, not.: full, bull; 4) som dansk o med nogen o Lyd (denne Lyd vil i det følgende blive betegnet ved u), naar det naar foran en Konjunkt, som slutter Stabelfen, f. Er. sun, tab, not.: sunn, tubb. 3 Ordet bury lyder u som det danske o (not.: burt) og i Ordet busy som tort i (not.: bist).

x som Dotal (d. e. naar det ikke begynder en Stabelfen) retter sig efter de samme Regler som t, f. Er. rhyme, system, not.: rajm, sistem. Som Konjunkt (d. e. i Begyndelsen af en Stabelfen) udtales det fleste som det danske j, f. Er. year, you, not.: jeh, ju h. Al har Lyden som eh, f. Er. pall, tail, not.: pah, tah. Naar det naar i den sidste Stabelfe af et Ord, udtales det ofte som et tort e, f. Er. villain, curtain, not.: villen, turten.

aa og avar udtales som aa, dog, naar n tilligemed en anden Konjunkt følger umiddelbart efter aa, lyde disse som et langt a, f. Er. aunt, daunt, not.: aht, dahnt.

ea udtales i) i Mindeleghed som et langt i, f. Er. beam, fear, not.: bihm, fihr; dog ogsaa undertiden som et tort e, f. Er. dead, bear, not.: daed, baht. Derjom ea efterfølges af et r i Begyndelsen med en anden Konjunkt, lyder det næsten som et tort o, f. Er. earth, not.: arl, arth.

ee lyder som ih, f. Er. bee, green, not.: bih, grihn. Ea udtales for det meste som eh, f. Er. vein, veil, not.: vehn, vdt.: beith, fihting.

ew og ew udtales snart som juh, snart som det danske u, f. Er. Europe, few, not.: iurrop, fjuh; deuce, new, not.: duhe, nuh.

oa læses som et langt o, f. Er. coat, boat, not.: toht, boht.

*) Apostrofen angiver paa hvilken Stabelfe Konsonanten lægges.

oo udtales som u, snart tort, snart langt, f. Er. foot, book, not.: fatt, bukk; boot, smooth, not.: buht, smuth.

ou udtales paa fem forskellige Maader: 1) som au, f. Er. cloud, house, not.: kland, haus; 2) som o (som denne Lydbetegnelse set ovenfor) i consin, couple, not.: kosin, koppil; 3) som u, f. Er. could, soup, not.: tudd, sup; 4) som et langt o, f. Er. soul, should, not.: soht, shoht; 5) som et aabent aa, f. Er. ought, bought, not.: aah, baah.

ow har to Lyd: au og oh, f. Er. now, sow, not.: nau, sau; blow, slow, not.: bloh, sloh.

ue udtales i Beggeften som juh, f. Er. one, imbue, not.: ijuh, imjuh. Efter et r udtales det som u, f. Er. rue, ruseful, not.: ruh, ruhful. 3 enkelte Ord har denne Dobbeltlyd Lyden af et tort e, f. Er. guess, guest, not.: gæse, gæst.

ui udtales i nogle Ord som ai, og i andre som u, f. Er. guide, guile, not.: gaid, gahil; bruise, fruit, not.: bruise, fruhil.

u. udtales i Beggeften som i Danst; dog maa bemærkes, at Konsonanterne lyde i Beggeften som i Danst; dog maa bemærkes, at B, naar det i en Stabelfe naar foran t og efter m er stumt, f. Er. debt, debt, limb, comb, not.: dett, dautt, limm, tohm.

u udtales i Enden af en Stabelfe langt stærkere end i Danst, aldrig som d i Gud.

u har en haard og en blød Lyd. Den haarde er aintrent som det danske g, dog noget haardere. Den bløde Lyd lyder nærmest som di, f. Er. genius, rage, not.: djintus, rehjd.

u er undertiden stumt foran o, f. Er. honest, hour, not.: aau, neht, aut.

u udtales som det bløde o, f. Er. joy, not.: djoi.

u er stumt naar det naar foran et n i samme Stabelfe, f. Er. knee, know, not.: nih, noh.

u og k eller mellem a og m, f. Er. talk, walk, not.: taah, waah; og almond, calm, not.: ammot, sah m; ogsaa er i stumt i Ordene half, calf, would, should, could.

u udtales ikke som i Danst i Struben, men paa Tungen.

u udtales snart stærkt, snart blødt.

u udtales fleste skarpt, aldrig som det danske y i Gad. u maa i Begyndelsen af et Ord udtales bredt næsten som et udeløst u truffet sammen med den følgende Vokal, f. Er. wall, well, not.: waah, væll. Naar w foran et r, da er det stumt, f. Er. wreck, answer, not.: rett, ahnsjer.

x lyder som i Danst.

z udtales som blødt f.

ch udtales som ti, i Er. church, such, not.: tjuht, sutj. 3 Ord, optagne af de døde Sprag, har det Lyden af k.

sh udtales som si, f. Er. short, shove, not.: sjahrt, sjaabv.

th. Udtales af denne Dobbelt-Konjunkt et temmelig særslig og man kan kun ved lang Døvelse eller ved Omgang med Engelsktalende

tilægge sig den rette Udtaal heraf. Den har to Lyd, den ene haard og den anden blød. Den udtales ved at man sætter Spidsen af Tungen mellem Tandeme; ved hurtig at trække denne tilbage. Idet man lader Luftten fare ud, dannes Lyden. Den bliver haard, naar man lader denne Maade siges fremstøper et b, blød derimod naar man laderes søger at udtaale et d. I Enden af Ord lyder den omtrent som b i Glad, dog noget mere hvilsende. Sin haarde Lyd har th for det meste i Begyndelsen og i Enden af et Ord, samt naar den inde i et Ord staar foran those, thoses, thongh, thailher og nogle flere. Den bløde Lyd har den fleste naar den er fulgt af et samit e, og sædvanlig, naar den staar mellem to Vokaler. Den haarde Lyd vil i det følgende blive betegnet ved th og den bløde ved dh.

Medensaaende Betequæster for Udtaalen, naar denne ikke lader sig udtrykke ved danske Bogstaaver, og som vilke blive arbedende i det følgende, bringes i Erindring:

A med nogen æ Lyd a.
 O som aa med nogen ø Lyd o.
 U som u med nogen u Lyd u.
 Ou indlikt som oa med nogen ø Lyd o.
 Det haarde th th.
 Det bløde th dh.

Andet Biffnit.

Kortfattet Sproglaere.

Artikelen.

I Engelft høves to Artikler, den bestemte: the (udt.: dhe) den, det, de; og den ubestemt: a (udt.: æ) eller an (udt.: an) en, et. A bruges foran Ord, der begynde med en Konsonant, og an foran Ord, der begynde med en Vokal eller sumt h; dog bruges a foran w og ew udtaalt som ju. Artiklen forandres ikke i Plural, Sæl og Kasus.

Substantiverne eller Naameord.

Naameordet i Forbindelse med den bestemte Artikel højes saaledes:

Dansk.	Engelft.	Udtale.
Drengen.	the boy.	dhe baai.
Drengene.	the boy's.	dhe baais.
Dansk.	Plural.	Udtale.
Drengene.	Engelft.	dhe baais.
	the boys.	dhe baais.
Med den ubestemte Artikel.		
Dansk.	Engelft.	Udtale.
En Hest.	a horse.	æ haars.
En Hestes.	a horse's.	æ haarses.

Denne Artikel har intet Plural. Et-Kasus
 dannedes ofte ved Forholdsordet of (af) f. Ex.:
 Drengens, the boy's eller of the boy.
 Drengenes, the boys' eller of the boys.
 En Hestes, a horse's eller of a horse.

dannes regelmæssigt ved at tilføje s til Entættallet, f. Ex. kings (Konge), kings (Konger).
 De Navneord, som ende paa s, sh og ch (udtalt som ti), x, z og o danne deres Flertal ved Tilføjelsen af es, f. Ex. lass, mesh, church, fox, negro hedde i Flertallet: lasses, meshes, churches, foxes, negroes (udt. negroes).
 De fleste Navneord, der ende paa f eller fe, faa i Flertal Endelsen ves, som: wolf, wolves; live, lives.
 Navneord paa y med en Konsonant foran forandre dette til ies, som lady, ladies.
 Følgende Navneord danne deres Flertal aldeles uregelmæssigt:

Dansk.	Engelsk.	Dansk.	Engelsk.	Flertal.
Barn,	child,	Børn,	children,	ubale.
Fod,	foot,	Fødder,	feet,	ubale.
Gæs,	goose,	Gæs,	geese,	ubale.
Menneske,	man,	Mennesker,	men,	ubale.
Mus,	mouse,	Mus,	mice,	ubale.
Ox,	ox,	Ox,	oxen,	ubale.
Tand,	tooth,	Tænder,	teeth,	ubale.
Penning,	penny,	Penninge,	pence,	ubale.
		Eksempler og Dødsfæ.		
Broderens Ven.	The brother's friend	Dødsfæ.	Dødsfæ.	
	of the brother.	Broderens Ven.	Broderens Ven.	
Søsterens Ven.	The sister's pen	Søsterens Ven.	Søsterens Ven.	
	of the sister.			
Landmandens Børn.	The farmer's children	Landmandens Børn.	Landmandens Børn.	
	of the farmer.			

Give this money to the poor.	Giv disse penge til de fattige.
Send the cloth to the tailor.	Send klædet til skræbderen.
I know the girl's sister.	Jeg kender pigens søster.
He loves the neighbor's daughter.	Han elsker naboens søster.
My friend comes from Germany.	Min Ven kommer fra Tyskland.
I have received these books from the bookseller.	Jeg har modtaget disse Bøger fra Boghandleren.
There is a letter from my son.	Der er et Brev fra min Søn.
He is esteemed by everybody.	Han er agtet af En-hver.
George has been punished by his father.	Georg er bleven straffet af sin Fader.
Where is my father's hat?	Hvor er min Faders Hat?
My mother's apron.	Min Moders For-klæde.
His sister's comb.	Hans Søsters Kam.
Your brother's boots.	Deres Broders Støvler.
The shoes of the merchant's girl are gone.	Købmandens Piges Sko ere borte.

Adjektivet eller Egenkabsordet,

der udtrykker en Egenkab ved en Person eller en Ting, for-
 andres lige saa lidt som Vritten med Henhyn til Sjæl, Tal
 og Sælus, men kun ved Komparation, for at betegne Egen-
 skaben i en højere Grad: Komparativ, der dannes ved at
 tilføje r eller er; og i den højeste Grad: Superlativ,
 der dannes ved at føje st eller est til Egenkabsordets op-

Giv disse maanni tu dhe bohr.	Giv disse maanni tu dhe bohr.
Sendd dhe klachth tu dhe tessler.	Sendd dhe klachth tu dhe tessler.
Mi noh dhe gores syster.	Mi noh dhe gores syster.
Hi loovs dhe nae-bors daachter.	Hi loovs dhe nae-bors daachter.
Mai frends taanms fraamDjor'manit.	Mai frends taanms fraamDjor'manit.
Mi havv reff'v'd dhihs'bufts'fraamim dhe buff'seller.	Mi havv reff'v'd dhihs'bufts'fraamim dhe buff'seller.
Dhaehr is e letter fraam mai saann.	Dhaehr is e letter fraam mai saann.
Hi is eskim'd baicev-vert baandi.	Hi is eskim'd baicev-vert baandi.
Djaardi has binn punniss'd kai his fahdher.	Djaardi has binn punniss'd kai his fahdher.
Huvehy is mai fah-dhers'haet?	Huvehy is mai fah-dhers'haet?
Mai maaddhers'ayron.	Mai maaddhers'ayron.
His sisters kojn.	His sisters kojn.
Your braaddhers'buhs.	Your braaddhers'buhs.
Dhe sjuhs'ayv dhe moerfaants'goert ahr gaahn.	Dhe sjuhs'ayv dhe moerfaants'goert ahr gaahn.

